

Kazimierz Surowiński

Adw. Kazimierz Ellert
(21.I.1907-19.VII. 1981 r.)

Palestra 26/4-5(292-293), 95-96

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przeszło sześćdziesięciu adwokatów i aplikantów adwokackich białostockiego środowiska adwokackiego. Po dyskusji odbyły się wybory tymczasowego zarządu Oddziału w Białymstoku. Po ukonstytuowaniu się zarządu prezesem został adw. Mikołaj Zdasiuk, wiceprezesem — adw. Kazimierz Niemotko, sekretarzem — apl. adwokacki Zdzisław Kiszkiel i skarbnikiem —

adw. Bronisław Daniszewski. Ponadto w skład zarządu weszli: adw. Piotr Wiśniewski, adw. Zdzisław Gwizdała i adw. Jerzy Korsak. Dokonano również wyboru delegatów do Krajowej Komisji Stowarzyszenia. Delegatami tymi zostali adw. Lech Lebensztejn i adw. Mikołaj Zdasiuk.

adw. Jerzy Korsak

2. Adw. Kazimierz Ellert

(21.I.1907 r.—19.VII.1981 r.). Dnia 19.VII. 1981 roku zmarł adwokat Kazimierz Ellert. Każde wspomnienie o człowieku może wywoływać kontrowersyjne zdania, zwłaszcza jeśli chodzi o sylwetkę adwokata. I dlatego w tym wspomnieniu nie będę pisał szablonowo o działalności zawodowej czy samorządowej adw. Ellerta, lecz chciałbym wydobyć na światło dzienne te zalety umysłu i charakteru człowieka, które wynoszą go ponad przeciętność i mogą służyć za wzór godny do naśladowania przez młodsze pokolenie.

Adw. Kazimierz Ellert był dobrym adwokatem karnistą, wykonującym swój zawód w sposób sumienny i rzetelny. Posiadał wysoki zasób wiedzy prawniczej i z tego właśnie tytułu przez szereg lat wchodził w skład grona wykładowców szkolących aplikantów Izby. Był on jednocześnie znawcą i wielbicielem literatury rosyjskiej, czemu nieraz dawał wyraz w swoich przemówieniach obronczych (szkołę podstawową i gimnazjum częściowo ukończył w Moskwie). Dlatego jego obrona w procesach karnych była doskonała tak pod względem treści jak i formy, przy czym adw. Ellert był, jak to się potocznie mówi, „urodzonym mówcą”. Jego wystąpienia jako obrońcy w procesach karnych były logicznie uzasadnione, poparte dowodami i wypowiedziane z wielką swadą oratorską, do czego przyczyniała się sama postawa mówcy i brzmienie głosu. W latach

studenckich otrzymał pierwsze miejsce w turnieju krasomówczym.

Adw. K. Ellert był częścią epoki, która już minęła. Po ukończeniu (po powrocie z Rosji) gimnazjum im. Zygmunta Augusta w Białymstoku wstąpił w roku 1927 na Wydział Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie, który ukończył w 1933 r. Okres ten — jak i lata następne — był brzemienny w następstwa tak w życiu wewnętrznym Polski jak i na arenie międzynarodowej. Młodzież okresu międzywojennego, wychowana na tradycjach walk niepodległościowych, garnęła się masowo do różnego rodzaju organizacji politycznych, poczynając od organizacji narodowej i kończąc — poprzez socjalistyczną i ludową — na organizacji komunistycznej. Adw. Ellert należał do grupy wybitnych działaczy młodzieży narodowej, tak zwanej „Wszechpolskiej”, razem z adw. Ochockim i mgrem Świeżewskim na czele, która po odzyskaniu niepodległości w roku 1918 wzrastała i kształciła się w duchu wielkiego patriotyzmu, i która widziała swój ideał Polski narodowej i mocarstwowej przez oparcie się na koncepcji przywódcy Narodowej Demokracji Romana Dmowskiego, widzącej przyszły los Polski połączony sojuszem z Rosją w obliczu stale zagrażającego nam niebezpieczeństwa ze strony Niemiec. A trzeba podkreślić, że ta koncepcja mimo różnic ustrojowych miała wielu zwolenników wśród młodzieży uniwersyteckiej, a czym

świadczyły nieraz wybory do Bratniej Pomocy, w której władzę uzyskiwali nieraz tak zwani endecy. Swoboda organizacji i wypowiedzi swoich myśli i słowa stwarzała na uczelni odpowiednią atmosferę, w której rozdziły się późniejsze talenty przywódcze i naukowe, dające o sobie znać w okresie Polski Ludowej w osobach wybitnych polityków, obrońców czy profesorów prawników (np. prof. prof. Starościan, Andrejew, Kurowski, Wiszniewski, Stomma, Leonieni i wielu innych). Ten pogląd i koncepcję Romana Dmowskiego oparcia sojuszu Polski z Rosją zachował adw. Ellert do końca, czemu zresztą dał wyraz w dniu 24.X.1978 r. na spotkaniu z delegacją prawników radzieckich z Grodna. W odpowiedzi na wystąpienie przedstawiciela adwokatury radzieckiej adw. Chwiesieniego, dziekana Rady Adwokackiej w Grodnie, który zacytował wiersz Aleksandra Błoka pt. „Dwunastu” — adwokat Ellert nawiązał do poematu „Scytowie”, w którym autor (przedstawiciel „symbolizmu rosyjskiego”) zawarł swój uczuciowy stosunek do Narodu Polskiego, pozostającego wówczas jeszcze pod zaborem carskim.

Adwokat Ellert był — jak już zaznaczono wyżej — znawcą i wielbicielem pięknej literatury rosyjskiej, a

zwłaszcza uwielbiał Teodora Dostojewskiego. W swoich wystąpieniach nieraz nawiązywał w sprawach o zabójstwa do myśli zawartych w klasycznym dziele literatury rosyjskiej „Zbrodnia i kara” tego wielkiego pisarza. W dziele tym autor rozciąga przed czytelnikiem wszystkie stopnie upadku swego bohatera i wtajemnicza w jego duchowe katusze, każe czytelnikowi z nim razem cierpieć i boleć, a kończy wreszcie — w imię miłości i wiary — pojednaniem przestępcy ze społeczeństwem, które — poprzez zbrodnię i upadek — widzi nieszczęścia i niedolę ludzką. Adw. Ellert umiał wykorzystywać swoje wszechstronne wiadomości prawnicze i literackie w mowach obrończych przed sądami, zyskując przez to uznanie wśród sędziów i słuchaczy na sali.

Na sylwetce adw. K. Ellerta widać najlepiej, jak wielkie znaczenie w pracy w tym zawodzie ma znajomość nie tylko przepisów prawnych, lecz także wiedza ogólna i znajomość przede wszystkim literatury pięknej.

Wśród kolegów adwokatów adw. Ellert pozostał wzorem godnym do naśladowania przez młodych kolegów. Cześć Jego pamięci.

adw. Kazimierz Surowiński

Izba gdańska

Informacja ze spotkania w dniu 17.X.1981 r. w lokalu Rady Adwokackiej w Gdańsku. W dniu 17.X.1981 r. zostało zorganizowane z udziałem Koła Starych Gdynian spotkanie środowiskowe w lokalu Rady Adwokackiej w Gdańsku. Prelekcję pt. „Ustrój Gdyni w latach 1918—1939” wygłosił członek Zespołu Adwokackiego Nr 6 w Gdańsku adw. dr Mieczysław Tyrcha. Problem ten przedstawił adw. M. Tyrcha na podstawie pracy doktorskiej pt. „Ustrój Gdyni w latach 1918—1939”, obronionej w lis-

topadzie 1980 r. na Uniwersytecie Warszawskim — Wydział Prawa i Administracji — Instytut Historii Prawa. Promotorem pracy był prof. dr Bogusław Leśnodorski.

Praca doktorska adw. M. Tyrchy ma charakter nowatorski, gdyż wyczerpująco omawia problemy związane z funkcjonowaniem w okresie międzywojennym miasta Gdyni, której nadano obok Warszawy specjalny charakter miejskich form prawnoustrojowych. Adw. M. Tyrcha, przy pełnej sali, przedstawił zebranym ogólny za-